הלכה · משנה תורה · מפרשים · קונטרס תשובה מיראה · ספר זרעים

קונטרס תשובה מיראה על משנה תורה, הלכות ביכורים ושאר מתנות כהונה שבגבולין

רבי אליהו דוד רבינוביץ תאומים [האדר"ת]

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

קונטרס תשובה מיראה על משנה תורה, הלכות ביכורים ושאר מתנות כהונה שבגבולין

רבי אליהו דוד רבינוביץ תאומים [האדר"ת]

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/קונטרס-תשובה-מיראה-על-משנה-תורה-הלכות-ביכורים-ושאר-מתנות-כהונה-שבגבולין/
הקובץ נוצר ב־20 בנובמבר 2026 מגרסה 202611200317-v39 של הספרייה.

תוכן העניינים

פרק ב 4
הלכה יט 4
פרק י 5
הלכה יז 5

פרק ב

הלכה יט

לא הפרישן במחובר ולא קרא להם שם ותלשם ה"ז מפריש אחר שנתלשו ואם נטמאו וכו' ואם אין לו פירות אחרים להפריש יראה לי שאינו מפריש בטומאה שאין מפרישין לאיבוד. והכ"מ לא הראה לנו שום מקום מוצא לדבריו ז"ל רק מהא דמעשר שני שוה לבכורים דניטל מהטהור על הטמא בבכורים דמשמע דאם כולן טמא לא, ובעניותי איני רואה הכרח מזה דהא דומיא דידיה במעשר שני שנטמא כולו אף אם הכל נטמא מ"מ מפרישין ממנו בטומאה ומאי שנא בכורים ממעשר שני, כיון דיליף הכ"מ משטחיות לשון המשנה ובאמת אינו מוכרח זה, דמשנתנו תשמיענו עיקר הדין דמעשר אינו כתרומה דאין תורמין מהטהור על הטמא רק דהוא כבכורים, אבל לענין מהטהור על הטמא לא נתברר ואינו שייך למתני' דשם.

ולכאורה נראה בפשיטות לפמ"ש רבינו ז"ל אחר זה **וכן יראה לי שהבכורים שנטמאו אינו מסיק בהם התנור כתרומה טמאה מפני שהן כקדשי מקדש** [ומקורו טהור מבבלי יבמות ע"ג וירושלמי פ"ב דבכורים וכמו שתמה הכ"מ שם על לשון ויראה לי] [ודע דהא דתנן פ"ק דבכורים מ"ח נטמאו בעזרה נופץ ואינו קורא והועתקו בדברי רבינו ז"ל פ"ד ה"י, ולכאורה יש לדקדק דכיון דקיי"ל דאינו חייב באחריותם אחר שמביאם להר הבית א"כ הם בכורים גמורים וקדושים כבר אף בלא קריאה מאי טעמא ינפץ שם בעזרה, ומאי טעמא אינו שורפם כדין תרומה טמאה דהיא בשריפה עכ"פ ואף דא"א ליהנות ממנו, מ"מ ה"ה בשריפה ומאי טעמא אחר נופצים, והראב"ד ז"ל הוסיף יניחום עד שירקבו או ימסמסו ומאי טעמא לא ישרפום ומכל שכן לפי מ"ש הר"מ ז"ל דהיינו טעמא דאינו מסיק בהם את התנור דהם כקדשי המקדש ודאי דצריך שריפה כקדשי המקדש ואיך יניחום לרקב שמה ומבטל מצות שריפתן.

ואולי דאינו מוטל על מי לשורפם, הבעלים אינן חייבין באחריותן, והכהנים לא זכו בהם עדיין וגם אין להם מה לזכות עתה וגם א"א לשורפם בעזרה דאינו מקום שריפה רק לקדשי המקדש גופייהו כסוף פי"ב דזבחים ועי' כלאים פ"ה מ"ז דתנן שם אם אביב ינפץ אף דג"כ המצוה בשריפה ועיי"ש בתפארת ישראל מש"כ בזה.

ובשלהי תמורה הנשרפים לא יקברו. ואולי יתכן לומר דאה"נ אין בכורים שנטמאו כלל בשריפה ואי דינו כתרומה טמאה רק הוא בקבורה, והרי גם תרומה טמאה לא ידענו שהוא בשריפה רק מדכתיב ואני נתתי לך להסקה תחת תבשילך וכשבת כ"ה א', ובכורים דאסורים בהנאה ודאי לא יתכן כלל דהוא בשריפה וכן משמע לשון הגמ'

ביבמות ע"ג א', דאמרינן דאסור לבער מהם בטומאה במעשר שני ובכורים, והא במעשר שני אף שאם אינו נהנה כלל מן ההבערה שמבערן נמי אסור וה"נ י"ל בבכורים, אלא דלשון מפני שהן כקדשי המקדש שהוסיף רבינו ז"ל לא אתי שפיר לפ"ז, דאדרבה אם משום זה אינו שוה לקדשים דדוקא בשריפה וכמ"ש בשבת כ"ה א', כשם שמצוה לשרוף הקדשים שנטמאו]. א"כ הדבר פשוט שא"א להפריש דלמה יפריש לכתחילה לשורפו בכדי דודאי אסור לשרוף דבר הקדוש רק דכשהיה קדוש ונטמא הרי מצוה לשורפו אבל לכתחילה להפרישו ולשורפו י"ל דאסור דהוי כמזלזל בהקדש, וי"ל ג"כ דאסור משום בל תשחית דהרי כשנטמאו בכורים אינו קורא כדתנן פ"א דבכורים, ויש לפרש לשון אינו מפריש בטומאה שכתב רבינו ז"ל לשון איסור.

ולכאורה י"ל דמבואר להדיא דאינו מפריש דהא בפסחים ל"ג א', אמרינן דבלא היה שעת הכושר לטבלים אין מפרישין ממנו תרומה כלל משום דכתיב לו ולא לאורו, כ"ש בבכורים שאסור להנות ממנו דאין שייך בו הפרשה, אבל באמת גם שם לא נתבאר בהדיא בדברי רבינו ז"ל דין זה דלא שייך הפרשה בתרומה טמאה היכא שלא היה לו שעת הכושר ונהפוך הוא דמלשון קדשו ז"ל פ"ב מתרומות הי"ד משמע דבכל ענין צריך להפריש, ולולא מסתפינא הייתי אומר דמלות "וכן יראה לי" שהבכורים וכו' הם מיותרים והכל דבר אחד הוא ואתי שפיר קושית הכ"מ. ולשון אין מפרישין לאבוד שכתב רבינו ז"ל הוא לשון הגמ' מעילה י' א', ועי' גיטין ל' א', שאין מפרישין על האבוד וכן הוא בב"ק קט"ו ב', כהאי גונא, וא"כ ה"נ בהך דבכורים שייך זה דלא שייך על זה לשון הפרשה והקדש במה שהולך לאיבוד וצ"ע.

פרק י

הלכה יז

ויראה לי שדין שניהם אחד. כפל לשון בכדי.